

2 | 2018

KTL

TIEDOTTA

Sisällys

Pääkirjoitus	3
Länsi-Suomen yhdistysten kertausharjoitukset	4
Paperilta puistoksi	8
Digitaalinen omavalvontasovellus on	10
Vuoden teko 2017 -voittaja	
Keski-Suomessa kulttuuria ja gastronomisia nautintoja vuosikokouksen yhteydessä	11
”Pitää olla inhimillinen ja empaattinen, mutta silti määrätietoinen”	12
Jäsentiedotteet	15
Drone - tämän päivän mittaustyölaite	16
Imatran edunvalvontaseminaari	16
Edunvalvontaa: Uudet sopimukset ovat voimassa	17
Kohti ennakoivaa turvallisuutta: 0 tapaturmaa	18
Kertausta vuoden 2017 eläkeuudistuksesta	20
Puistojen ja yleisten alueiden hoitajan arkea	22
Tilaaja / tuottaja -palsta	24

KTL
TIEDOTTAA

2|2018

Tekniikan ja Erityisalojen Ammatillaiset KTL ry
Vilhonvuorenkatu 5 B 34,
00500 Helsinki

Puheenjohtaja Jarmo Latva-Lusa
p. 040 066 3712
jarmo.latvalusa@gmail.com

1. varapuheenjohtaja
Jari Lehdonkivi
p. 050 438 1742
jari.lehdonkivi@tyks.fi

2. varapuheenjohtaja Brita Sahros
p. 050 427 1614 työ
p. 040 765 6885 koti
brita.sahros@hus.fi
brita.sahros@gmail.com

Sihteeri
Eila Palojärvi
p. 050 548 5729
ei.hanne.pa@gmail.com

KTL tiedottaa -lehden ilmestymisajat 2018:

	Aineistonjätö	Ilmestyy
nro 3	3.9.	4.10.
nro 4	15.11.	13.12.

KTL Tiedottaa -lehden toimitus:

Päätoimittaja: Brita Sahros
brita.sahros@gmail.com

Toimitus ja taitto:
Tilda Hopia // Pukkimäki Osk
tilda@pukkimaki.fi

Painosmäärä: n. 3 000 kpl
Painopaikka: Savion Kirjapaino Oy
Kansikuva: Tilda Hopia
Takakansi: Jarmo Latva-Lusa
Grafiikat: Designed by Freepik

PÄÄKIRJOITUS

Tätä juttua äitienpäivänä kirjoittaessani on jo täysi kesä. Uudet puhtaan vihreät koivujen ja pensaiden lehdet kasvavat melkein pä silmissä. Maanviljelijät valmistelevat peltojaan kylvökuntoon. Osa on jo ainakin eteläisemmässä Suomessa kylvänytkin.

Kevään tulo on yksi parhaimpia vuodenaikoja niistä neljästä, mitkä meillä Suomessa ovat. Kuinka nopeasti talvi lopulta vaihtui kesäksi, vaikka välillä lumisateet horjuttivat uskoa, sillä olihan pitkästä aikaa kunnon lumitalvi. Olen vuosia käynyt keväisin Saariselällä hiihtelemässä, melkein pä aina samoihin aikoihin. Tänä vuonna sielläkin oli enemmän lunta kuin koskaan aikaisempina keväinä. Luonto jatkaa kiertokulkuaan ja kesä koittaa pitkänkin talven jälkeen, niin tänäkin vuonna. Pohjois-Suomi vain sai talven lumista yllättävät tulvat.

Maailmalla on tapahtunut kaikenlaista talven mittaan. Muutamien maiden päämiehet ovat uhitelleet toisilleen ydinaseilla, joilla voisi tuhota koko maapallon ja sen asukkaat. Tämäkin uhitelu on onneksi tasaantumassa. Yhteisiä tapaamisia suunnitellaan ja ehkäpä ne voivat poistaa jännitteitä maiden väliltä. Pohjois-Korea saattaa jopa lopettaa ydinaseiden kehittämisen ja purkaa koasemat sekä erilaiset niihin liittyvät asejärjestelmät.

Tässä muuttuvassa maailmassa jäsenten edunvalvontaan pitäisi kiinnittää erityistä huomiota.

On niitä peräänantymisiä sattunut kotimaankin politiikassa. Väyrynen perusti uuden puolueen ja pyrki kuitenkin keskustan puheenjohtajaksi. Tämän jälkeen Väyrynen erotettiin perustamastaan kansalaispuolueesta, jonka jälkeen hän luopui keskustan puheenjohtajakisasta. Nyt Väyrynen on eroamassa keskustasta ja sen kunniapuheenjohtajuudesta.

Väyrysellä on halu palata eduskuntaan, mutta häntä ei sinnekään enää oikein huolitaisi. Poliitiikan pelaaminen vain tiivistyy omien eduskuntaryhmien perustamisilla. Samalla hallitusrintama menettää asemiaan ja sote-uudistuksen läpisaaminen menee tiukoille. Konkaripoliitikko Väyrynen sanoo, ettei hänellä ole ”enää mitään syytä edesauttaa sote- ja maakuntauudistuksen hyväksymistä”. Hänen mielestään uudistus meni alusta pitäen vikaraiteille, eikä sen myöhemmästä korjaamisesta ole takeita.

Eroamisia on toki muitakin. Kokoomuksesta erosi kansanedustaja Harry Harkimo. Hän perusti Liike Nyt ry:n muiden politiikan nykytapoihin kyllästyneiden kanssa. Tämän takia Harkimo jatkaa eduskunnassa loppukauden omana ryhmänään. Samanaikaisesti tapahtui Kai Turusen loikkaus Sinisestä tulevaisuudesta Kokoomukseen. Tämä johti keskusteluun hallituskriisistä, joka myöhemmin todettiin hyvin lyhytaikaiseksi kriisiksi.

Tapahtuuko muitakin eroamisia tai loikkauksia vielä tämän vaalikauden aikana, kun varmistellaan asemia seuraaviin eduskuntavaaleihin?

Poliitiikan ongelmat ja uudistumistarpeet näkyvät Myös Liike Nytin perustamisen yhteydessä. Poliitiikan sanotaan

olevan rikki, mutta kyse lienee politiikan polkemisesta paikoillaan, kun yhteiskuntaa ei osata uudistaa yhteistoimin. Mukana on myös päättäjien tai puolueiden omien etujen maksimointia kaikin mahdollisin tavoin. Tutkijat puhuvat ilmiöstä myös yksilöllisenä yhteisöllisyytenä, jonka digitaalisuus on mahdollistanut älykännyköiden yleistyessä.

Liike Nyt haluaa tuoda politiikkaan muun muassa osallisuutta, läpinäkyvyyttä ja uusia toimintatapoja. Uudistus rakennetaan teknisen alustan pohjalta avoimelle keskustelulle, jonka ensimmäinen kysely on jo tehty. Liike haluaa antaa kaikille mahdollisuuden kertoa mielipiteensä ennen tärkeitä äänestyksiä. Se kutsu kaikki halukkaat mukaan avoimeen päätöksentekoa edeltävään keskusteluun, jolla muutetaan poliittista kulttuuria. Mukaan pääsevät kaikki asioista kiinnostuneet, myös puolueiden jäsenet.

Miten nämä politiikkaa ravistelevat muutokset ja asiat vaikuttavat tulevaan sote- ja maakuntauudistukseen? Loikkaukset, vaalien läheisyys ja poliittinen hermostuneisuus voivat johtaa erikoisiin ratkaisuihin. Ennakoivat kannanotot ovat sen suuntaisia, että nuo uudistukset eivät ehkä toteudu, ainakaan nykyisellä aikataululla. On väläytelty, että soteäänestykset uhkaavat lykkääntyä heinäkuulle. Näin kerrotvat useat lain valmistelua läheltä seuraavat tahot.

Maakuntavaalien on suunniteltu olevan lokakuussa. Ehtiätkö kansanedustajat tutustua lakiesityksiin tarpeeksi hyvin näin lyhyessä ajassa? Vaalien toimittamiseen tarvitaan ehdottomasti riittävä aika, jotta toimielimet saadaan asetettua ja puolueet saavat vaalikampanjat pidettyä. Vaikka sotelakipaketti saataisiin jo aiemmin kesällä kansanedustajien äänestettäväksi, aikataulu olisi silti tiukka. Euroopan neuvoston suosituksen mukaan vaaleja koskevan lainsäädännön pitäisi olla valmis vuosi ennen vaaleja.

Miten vaikuttaa pääkaupunkiseudun kaupunkien kannanotto tulevaan sotelakiäänestykseen? Pääkaupunkiseudun kaupungit ovat yhtä mieltä siitä, että maan hallituksen esitystä sote- ja maakuntauudistukseksi ei voi hyväksyä nykyisessä muodossaan. Kaupunkien mielestä uudistuksen toteuttamiseen sisältyy enemmän riskejä kuin sen toteuttamatta jättämiseen. Koko maalle yhtäläisen mallin ja aikataulun sijasta pitäisi huomioida alueiden erilaiset tarpeet.

Tässä muuttuvassa maailmassa jäsenten edunvalvontaan pitäisi kiinnittää erityistä huomiota. Kun tilanteet vaihtuvat, olemmeko valmiita vastaamaan jäsenten työehtoihin kohdistuviin paineisiin? Ensimmäinen tulikin jo talven sopimuskierron yhteydessä, kun terveystarkastajien työaikaa pidennettiin. Tästä muutoksesta on kentän palaute ollut oikeutetustikin negatiivista. Keskusjärjestö KTK:n johdolla pitääkin keskittyä jäsenten kannalta tärkeisiin ja keskeisiin työehtoasioihin.

Elämme siis jännittäviä aikoja tuon uudistuksen tulon myötä. Lehden ilmestyessä tiedämme asiasta ehkäpä jo paljon enemmän. Aurinkoista ja lämmintä kesää toivottaen, pidetään toisistamme ja itsestämme huolta.

Jarmo Latva-Lusa
puheenjohtaja

Länsi-Suomen yhdistysten kertausharjoitukset

Kersantti TJ Mattila oli määrännyt Länsi-Suomen Tekniikan ja Eriyosalojen Ammattilaiset kertausharjoitukseen Laukaaseen 21.–22.4.2018. Kertausharjoituksella päätettiin auttaa Keski-Suomen maanpuolustajia, jotta viholliset eivät valtaisi koko Keski-Suomea. Komennukseen astuminen tapahtui Tupaswillassa.

Kersantti TJ Mattila suoritti nimenhuudon tasan klo 12, myöhästyneitä olisi odottanut aresti. Kaikki olivat nimenhuudossa paikalla. Nimenhuudon jälkeen joukkue siirtyi Pataljoonan pääpaikkaan syömään pataljoonamuhennosta, joka on hyvin ravitsevaa ja leiriolosuhteissa helppoa valmistaa. Tällä kertaa pataljoonamuhennoksena toimivat karjalanpaisti ja sen lisukkeet. Ravitsevan muhennoksen jälkeen reserviläiset tutustuivat Tupaswillan alueeseen.

Kierroksen jälkeen reserviläiset tutustuivat Keski-Suomen turvallisuustilanteeseen Na-Su telakuorma-auton kyydityksellä metsän siimeksessä. Viholliset joutuivat perääntymään heti, kun Länsi-Suomen uljaat reserviläiset hyökkäsivät Na-Su:illa metsään. Mäkisessä maastossa Na-Su telakuorma-autoilla ajo jäi reserviläisten mieleen. Na-Su-ajelun yhteydessä reserviläiset harjoittelivat sotatoimia mm. jousiasein, osuimia tauluun saimme vaihtelevasti.

Ammuntojen yhteydessä arvuutelimme vanhojen esineiden nimiä tai mitä niillä on tehty. Monelle vanhalle

esineelle ja työkalulle annettiin uusia nimiä tai uusia käyttötapoja. Sisäristillä oli kuvin kerrottu suomalaisista kunnista, monien kuntien nimet löytyivät kuvien vihjeiden perusteella, mutta toiset pysyivät pimennossa kuntien paljastamiseen asti.

Viimeisenä rastina oli saada puulieriöitä eri levyisiin koloihin, kolot oli pisteytetty siten, että kapeimmasta kolosta sai eniten pisteitä. Tarkoituksena oli saada mahdollisimman monta lieriötä kokonaan koloihin.

Lopuksi kuulimme työkaluille oikeat nimet ja mitä niillä on tehty. Samoin kuntien oikeat nimet paljastuivat kuntaesittelyssä. Harjoituksen jälkeen joimme maanpuolustuskahvit kääretortun kera.

Toimintaharjoituksen jälkeen siirryimme majoittumaan Laukaan kunnan leirikeskukseen Multamäkeen. Keski-Suomen yhdistyksen osallistujat majoittuivat päällystön mökkiin. Muille reserviläisille oli majoitus 1 hengen lukusmökeissä.

Majoittautuminen aloitettiin vuoteiden sijaamisella. Kersantti jätti tupa-

tarkastuksen pitämättä, koska joukkue kunnostautui päivällä sotatoimissa saamalla hyökkäysvoiton vihollisesta yhdessä Keski-Suomen maanpuolustajien kanssa. Majoittumisen jälkeen koonnuttiin keittiölle valmistautumaan saunaa varten. Saunamajuri sai saunan lämpiämään ja kohta päästiinkin saunomaan torjuntavoiton kunniaksi. Sauna jälkeen paistettiin voittomakkarat ja syötiin muutakin iltapalaa.

Iltapalan jälkeen kokoontuimme upseerikerholle päällystön mökkiin. Kuuntelimme hartain mielin marssimusiikkia muistellen kertausharjoituksen tapahtumia. Upseerikerholla oli tarjolla Marsalkan tervais-iltamysy. Illanmittaan maanpuolustajat alkoivat siirtyä omiin mökkeihinsä unen maille.

Aamulla reserviläisille ei tarvinnut järjestää erillistä herätystä, sen hoitivat keväällä saapuneet muuttolinnut. Niiden konsertti herätti reserviläiset. Aamulla kaikki söivät kentäkeittiön

Pirjetan taidonnäyte jousiamunnassa avustajana toimi renki Jouko Behm.

tekemän aamupalan, jonka jälkeen paineuduttiin ammattiyhdistysasioihin. Kuulimme, mitä eri kunnissa on meneillään. Keskustelimme KTL:n tulevaisuudesta ja miten toimintaa saataisiin aktivoitua. Suoria vastauksia ei saatu aikaan.

Päätimme ehdottaa Tekniikan ja Eriyosalojen Ammattilaisten hallitukselle Tulevaisuusseminaarin pitämistä esimerkiksi tammi-helmikuussa 2019.

Siellä mietittäisiin ja innovoitaisiin, miten jatkamme toimintaa vuoden 2019 laajennetun edustajakokouksen jälkeen.

Siellä mietittäisiin uudelta pohjalta mm. kaikki tiedottamiseen liittyvät asiat, kuten lehti ja sen ilmestyminen, liiton ja yhdistysten nettisivut sekä muu sähköinen viestintä. Samoin on mietittävä talous ja mihin käytämme jatkossa jäsenmaksujen rahat. Siellä tulee myös

miettiä, miten saadaan uusia jäseniä? Olisiko joitain uusia teknisiä ammattiryhmiä, jotka voisivat liittyä KTL:ään?

Tulevaisuuden pohdinnan jälkeen söimme viimeisen pataljoonamuhennoksen keittiöllä. Tämän jälkeen alkoi kotimatka ja seuraavana päivänä töihin meno.

*Teksti: Timo Mattila
Kuvat: Rainer Girke*

Reserviläiset Reijo Saari, Markku Mononen ja Sirpa Väyliä odottavat Na-Su-ajelua.

Vanhojen esineiden tunnistus ja uudelleen nimeäminen.

Kersantti TJ Mattila ja reserviläinen Markku Mononen tarkastivat kuljetusvälineiden kunnan ennen harjoituksia.

Portti Laukaan kunnan Multamäen leirikeskukseen.

Multamäen luksumökit.

Saunan jälkeistä makkaran paistoa.

Kertausharjoitusten viimeinen pataljoonamuhennos.

Laukaan kunta

Laukaa on perustettu 1593, silloista kuntaa kutsuttiin Wanhaksi Laukaaksi. Sen pinta-ala oli alkujaan 2 386 km², mutta Laukaasta on muodostettu uusia kuntia ja kaupunkeja. Sen tämänhetkinen pinta-ala on 825 km². Laukaassa on neljä taajamaa: Laukaan kirkonkylä, Lievestuore, Vihtavuori ja Leppävesi. Laukaan asukasluku on 18 970 henkilöä (31.12.2016).

KTL:n tulevaisuuden pohdintaa.

Tupaswillalla

Tupaswillalla on perheyritys. Perinnekylä Tupaswillalla on rakennettu noin 15 vuoden aikana tyhjästä synkkään metsään. Perinnekylän edesmennyt isäntä Erkki Kauppinen oli koko Tupaswillan sielu. Hän siirsi vanhoja hirsirakennuksia perinnekylän maisemaan. Päärakennus on siirretty 2003 Hartolan kirkonkylältä alueelle. Se oli toiminut sota-aikana Akseli Gallen-Kallelan taideteosten suojana. Rakennus on ollut apteekkarin, hammaslääkärin ja nimismiehen omistuksessa. Antiikkihuonekalut tuovat eri tilaisuuksiin lämminhenkisen tunnelman. Alueella sijaitsevat myös perinnetupa ja sepänpaja ovat siirretty paikanpäälle. Alueella on kerätty paljon armeijan kuljetusajoneuvoja mm Nasuja (Sisu NA 140) 3 kpl, Zilejä (Zil 131) 5 kpl ja Krazeja (Kraz 255B) 4 kpl. Alueelle on kerätty myös vanhoja traktoreita ja muita koneita. Erkki Kauppinen harrasti myös näyttelystä, minkä muilta töiltä kerkisi. Hänen tunnetuin roolisuorituksensa oli Pirunpelto näytelmän Asseri Kantonen.

Kertausharjoitukseen osallistivat:

- Kersantti Timo Juhani Mattila, Sirpa Väyliö, Rainer Girke ja Markku Mononen Keski-Suomesta
- Pirjetta Sipiläinen-Salo, Veijo Marin ja Mirja Hussi Satakunnasta
- Reijo Saari, Merja Juntunen ja Aino Ojansuu Sastamalasta
- Markku Mäkinen, Sinikka Vilenius, ja Arja Ahokas Tampereen seudulta

Paperilta puistoksi

Jyväskylä on Keski-Suomen maakunnan keskuspaikka, jossa asuu yli 140 000 asukasta. Jyväskylä on vireä, vihreä yliopistokaupunki. Kaupungissa on oma viherpolitiikka, joka sisältää 10-vuotissuunnitelman eli viherpalveluohjelman. Sitä päivitetään vuosittain ja se on pohjana laadittaessa vuosittaista investointiohjelmaa, missä päätetään tulevan vuoden rakennus- ja kunnostuskohteet.

Kaupungissa toimii kaksi viherrakennuttajaa, Jarmo Toikkanen ja Timo Mattila. Kummallakin on erilaisia viherrakennushankkeita rakennuttavana. Lisäksi Jarmo Toikkalla on suunnitteluttamistöitä. Timo Mattilalla on lisäksi kadunrakentamishankkeita ja katuvalojen uusimishankkeita. Jyväskylän kaupungin investointien määrä on pysynyt hyvällä tasolla, vuosittain käytetään viherrakentamiseen noin 2 miljoonaa euroa. Vuosittain leikkipaikkoja kunnostetaan noin viisi kappaletta. Uusia leikkipuistoja rakennetaan harvemmin, mutta uusia puistoja rakennetaan tällä hetkellä useita lähelle keskustaa.

Jyväskylän keskustaa ympäröi viherkehä. Se koostuu monipuolisista viheralueista, niin leikkipuistoista kuin rauhoittumisalueistakin. Viherkehää kehitetään toimenpideohjelman mukaisesti yhtenäiseksi virkistysreitiksi. Se kulkee keskustan ympärillä, ja siihen kuuluu esimerkiksi osa Jyväsjärven rantaraittia, satamaa sekä rauhallisempia oleskelupaikkoja, joissa saa hengähtää. Osa yliopiston viheralueista ja Harju kuuluvat viherkehään. Viheralueilla käytetään valaistusta pimeän vuodenajan piristykseksi tuomaan valoa pimeyteen. Taidetta tuodaan yhä enemmän viheralueille ja katukuvaan.

Jyväskylän kaupunki pyrkii ottamaan asukkaat mukaan suunnitteluun. Asukkaiden ja muiden alueella toimivien kesken pidetään kuulemistilaisuuksia ja kysellään heidän toiveitaan suunnittelun aikana. Osallistaminen on otettu mukaan hankkeisiin. Esimerkiksi Korpilahdella lapset saivat miettiä, mitä halusivat leikkipuistoon. Suunniteluvaiheessa yritämme aina miettiä alueen sidosryhmiä ja olla yhteydessä heidän kanssaan suunnittelussa. Leikkipuistoissa tietyt klassikot pysyvät, mutta välillä tulee myös uusia suosikkeja. Liukumäet, kiipeilytelineet ja köysiradat ovat niitä, joita paljon toivotaan ja keino on aina oltava. Nykyisin asennetaan paljon linnunpesäkeinuja, joihin mahtuu useampi lapsi yhtä aikaa. Viherkohteiden

rakentamisesta tai kunnostamisesta tulee pääasiallisesti hyvää palautetta. Asukkaat ovat tyytyväisiä, kun heidän lähialueensa kunnostetaan.

Toikkanen tuli töihin Jyväskylän maalaiskuntaan vuonna 1984 ja siirtyi maalaiskunnan lopettamisen jälkeen uuteen Jyväskylän kaupunkiin 2009. Mattila aloitti Jyväskylässä 1986 ja päätyi vihertyönjohtajan jälkeen laskentatehtäviin tuottajapuolelle ja lopulta nykyiseen tehtävään.

- Joskus nuoruudessa haaveilin kokin ammatistakin. Muutaman vuoden vanhana olin kuulemma käynyt naapurin kukkapenkistä nyhtämässä kukat äidille vietäväksi ja siitähän tuli sanomista naapurista, että ehkä se jäi johonkin takaraivoon, Mattila naureskelee.

Myös Toikkaselle puutarha-ala oli selvä valinta. Ala on ehtinyt 30 vuodessa muuttua paljon. Tietenkin työ on mennyt hektisemmäksi, mutta niin varmaan kaikessa työssä. Tätä työtä arvostetaan tänä päivänä paljon enemmän kuin 1980-luvulla.

*Teksti Timo Mattila ja Jarmo Toikkanen
Kuva Tilda Hopia*

Näin valmistuu uusi viheralue

1. Hankkeen valmistelu, suunnittelu ja aikataulutus
2. Urakan kilpailutus, luvat, sopimukset ja tilaajahankinnat
3. Urakan laadun-, aikataulun-, kustannusten- ja työturvallisuuden valvonta ja varmistaminen

Puhtausalan Vuoden teko 2017 -finalistit (vas.) Hygieeninen sisäympäristö RT-korttisarja: Kari Laine Rakennustieto Oy ja Aino Pelto-Huikko Satakunnan ammattikorkeakoulu, eLaitoshuolto: Aila Kerosalo Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri sekä kotisiivouspaketit: Eeva-Leena Lappalainen ja Suvi Toivola Puhdas Ilo Oy.

Digitaalinen omavalvontasovellus on Vuoden teko 2017 -voittaja

Puhtausalan Vuoden teko 2017 -voittajana palkittiin Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin digitaalinen omavalvontasovellus eLaitoshuolto. Voittajan valitsi Erja Suikkanen ja se julkistettiin miniClean-tapahtumassa Seinäjoella 12. huhtikuuta.

- Omavalvonnan merkitys korostuu terveydenhoitoympäristössä, etenkin nyt, kun maailmalta tulee Suomeen uusia sairauksia ja mikrobeja. Omavalvonta on yksi tärkeä osa potilasturvallisuuden varmistamista. Pitkään on puhuttu terveydenhoitoalan omavalvonnasta, joten on hienoa, että nyt on kehitetty toimiva sovellus, jossa asiakaskin saa tietoa laadusta reaaliaikaisesti, Erja Suikkanen perustelee valintaa.

Suikkanen toivoo, että osaamista ja tietoa omavalvontaan liittyvissä asioista jaetaan myös muille alalla toimiville. eLaitoshuolto-sovellukseen kirjataan tilan puhtauden visuaalinen arviointi,

jota voi täydentää kirjallisin kommentin ja valokuvin. Tulokset ovat käytettävissä reaaliaikaisesti ja niitä voidaan tarkastella tilatyypin, käyttävän yksikön tai koko datan osalta.

Arviointeja tehdään sekä heti siivouksen jälkeen että siivouksetojen välillä, jolloin saadaan tietoa myös siivoustoimien riittävyydestä sairaalan toiminta-aikana.

- Asiakkailta ja työntekijöiltä saadun palautteen mukaan eLaitoshuollon käyttöönotto on lisännyt avoimuutta ja luottamusta, toteaa palkinnon vastaanottanut palvelupäällikkö Aila Kerosalo. Saatua tietoa hyödynnetään muun

muussa työmenetelmien kehittämisessä sekä resurssien ja ajankäytön kohdentamisessa.

Muut ansioituneet finalistit olivat Satakunnan ammattikorkeakoulun ja Rakennustieto Oy:n tuottamat Hygieeninen sisäympäristö RT-kortit sekä Puhdas Ilo Oy:n kehittämät tuotteistetut kotisiivouspaketit.

Puhtausalan Vuoden teko on SSTL Puhtausala ry:n kilpailu koko puhtausalalle. Palkinto jaetaan vuosittain yritykselle, yhteisölle, organisaatiolle tai yksittäiselle henkilölle.

Puhtausalan vuoden teko voi olla esimerkiksi teko, joka on vaikuttanut positiivisesti organisaation työhyvinvointiin, asiakastytyväisyyteen, toimintaprosesseihin tai vaikkapa tuotelanseraus, jonka ansiosta työ helpottuu tai nopeutuu. Kyseessä voi olla myös yksittäinen henkilö, joka on tehnyt tai kehittänyt idean, jolla on merkittävä vaikutus omalle organisaatiolle tai koko toimialalle.

Peter Pan (Saara Jokiaho) ja Kapteeni Koukku (Henri Halkola) mittelevät voimiaan.

Keski-Suomessa kulttuuria ja gastronomisia nautintoja vuosikokouksen yhteydessä 3.2.2018

Yhdistyksemme jäsenet muuttuivat jälleen lapsiksi, kun kävimme katsomassa Jyväskylän kaupungin teatterissa esityksen Peter Pan. Koko perheen lumoavan koukuttava menestysmusikaali Peter Pan kutsui meidät mukaan huikkaan seikkailuun.

Olimme mukana monipolvisen värikkäässä maailmassa, jossa Peter Panin lisäksi seikkailevat Kultasen perheen lapset Leena, Jukka ja Mikko, Mikä-Mikä-maan kadonneet pojat, mereneidot, intiaanit ja merirosvot päällikkönään itseoikeutetusti Kapteeni Koukku – niin ja tietysti krokotiili!

Peter Panin tarina on ylistys meissä kaikissa elävän lapsen rajattomalle luovuudelle ja kasvun mahdollisuudelle. Se kertoo myös aikuiseksi kasvun kipeydestä, joka kulminoituu Peter Panin hahmoon.

Hänen rinnalleen toiseksi päähenkilöksi nousee naiseuteen valmistautuva Leena, joka Peter Panin vinksahaneesta, vähän anarkistisesta peilistä hakee heijastuspintaa perinteisiin naiseuden olemisen malleihin.

Teatteriesityksen jälkeen kokoonnuimme Kissanviikset-ravintolaan pitämään vuosikokousta ja ruokailemaan.

Kokouksessa olivat mukana: Terttu Panula, Marja Nieminen, Anna-Liisa Kinnunen, Markku Mononen, Jarmo Ikonen, Mikko Tahvanainen, Kristiina Pentikäinen, Hilikka Hynninen ja Annika Viljakainen ja Pirjo Ihander, Martti Häkkinen, Timo Mattila, Sirpa Väyliö sekä takana Vesa Ilmola ja Kari Saari.

Vuosikokouksessa käsitelimme sääntöjen 10 § asiat. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen Timo Mattila. Hallituksen jäseniksi valittiin Markku Mononen, Sirpa Väyliö, Mikko Tahvanainen ja Martti Häkkinen. Varajäseniksi valittiin Kristiina

Pentikäinen ja Kari Saari. Vuosikokouksen jälkeen nautimme gastronomisen makunautinnon Kissanviiksen antimia nauttimalla. Vanha kissaravintola ei petä koskaan.

Keski-Suomen Tekniikan ja Erityisalojen Ammatillaiset ry:n hallitus valitsi 6.3.2018 pidetyssä kokouksessaan toimihenkilöt: sihteeriksi valittiin Sirpa Väyliö, varapuheenjohtajaksi ja taloudenhoitajaksi valittiin Markku Mononen sekä tiedotus- ja jäsensihteeriksi valittiin Timo Mattila.

*Teksti: Timo Mattila
Kuvat: Rainer Girke*

Vuosikokouksen osallistujat.

”Pitää olla inhimillinen ja empaattinen, mutta silti määrätietoinen”

Kun Nina Saastamoisesta ja hänen miehestään tuli sijaisvanhempia, kaikki tapahtui nopeasti.

Muutama vuosi sitten Nina Saastamoinen halusi hypätä pois oravanpyörästä. Takana oli burn out, työpaikkakiusaamista ja iltatähteä lukuun ottamatta aikuistuneet lapset. Saastamoisen perhe oli toiminut perhehoitajana vammaispuolella sekä lastensuojelun tukiperheenä, joten asia ei ollut täysin uusi. Lopulta sijaisvanhempiana toimiva työkaveri innosti hakemaan lisätietoa sijaisvanhemmuudesta.

- Puhuin miehelle, että voisiko se olla meidän juttu. Ehtisin viettää kotona aikaa nuorimman poikamme kanssa ja saisin hetken levähdysten työelämästä, Nina muistelee.

Mies suostui, ja sitten se oli menoa.

Pariskunta aloitti vuoden 2016 tammikuun alussa PRIDE-koulutuksen ja saman kuun lopussa tuli jo viesti, että olisi tiedossa sisarukset, jotka tarvitsisivat paikkaa.

PRIDE-koulutuksella valmistaudutaan tulevaan sijaisvanhemmuuteen. Koulutuksessa käydään läpi omaa historiaa ja kasvatukseen liittyviä asioita sekä mietitään omaa vanhemmuutta.

- Olen aina sanonut PRIDE-koulutuksesta, että se on parisuhdekoulu. Se oli todella opettavaista, parina käytiin asioita läpi ja tehtiin tehtäviä. Mietittiin, mitkä asiat ohjaavat meitä toimimaan milläkin tavalla ja miten me käyttäydymme ristiriitatilanteissa, Nina kertoo.

- Kouluttajilla oli iso vastuu, sillä he arvioivat koko

ajan tulevia sijaisvanhempia. Pystymmekö me reagoimaan oikealla tavalla?

Saastamoiset kävivät kurssin pikakelauksella, sillä sijaislapset odottivat uuteen kotiin pääsemistä ja pariskunnalla oli taustalla KeVa-perhehoidon valmennuksen kouluttajakoulutus.

- Kävimme samaan aikaan koulutusta ja tutustuimme lapsiin, heidän historiaansa.

Vaikka perheen neljä vanhinta lasta olivat jo muuttanut omilleen, myös heidän mielipidettään sijaisperheenä olemisesta täytyi kysyä. Reaktiot vaihtelivat hyväksyvistä siihen, että ”ettekö te rauhoitu ikinä”.

- Nuorimmaiselle piti selittää, miksi meille muuttaa tuntemattomia lapsia. Kerroimme hänelle syitä siihen, miksi lapsi voi joutua muuttamaan pois kotiaan ja selitimme, että nyt hän joutuu jakamaan vanhempien ajan. Hän vastasi, että ”sit sä äiti vaan rakastat muitakin lapsia”, Nina kertoo.

Ennen lapsien saapumista Ninaa jännitti, mutta hyvällä tavalla.

- Mietin paljon sitä, että synkkaako meillä, ihastunko mä heihin, olenko mä valmis antamaan itseni heille äitinä, Nina muistelee.

Totutteleminen uuteen perheeseen aloitettiin pikkuhiljaa. Aluksi lapset kävivät Saastamoisilla hoitajansa kanssa, lopulta yökylässä. Kesään mennessä perheeseen muutti kolme uutta lasta.

- Vajaassa puolessa vuodessa kaikki tapahtui. Tois-

” *Ammattiyhdistystoiminta ei ole pelkästään sitä, että taistellaan jotain vastaan, vaan myös sitä, mitä voidaan tehdä yhdessä.*

sä mietin, että kannattaako aloittaa uutta projektia, kun odotimme oikeuden päätöstä emmekä tienneet, milloin muuttopäivä olisi.

Lastensuojelusta on kirjoitettu paljon lehdissä muutaman viime kuukauden aikana. Suomessa biologisilla vanhemmilla on vahva oikeus omaan lapseensa. Nina on sitä mieltä, että joskus liiankin vahva.

- Olen miettinyt, että aina lastensuojelulaki ei aja lapsen etua. Ymmärrän biologisen vanhemman oikeuden, mutta tietyissä asioissa pitäisi asiaa katsoa enemmän lapsen kannalta.

Biologisia vanhempia arvioidaan vuosittain. Jos he parantavat tapansa, lapset voivat muuttaa takaisin heidän luokseen.

- Onhan tää vaikeeta. Pitää kiintyä, rakastua ja rakastaa, mutta samaan aikaan olla valmis luopumaan milloin vaan. Mä olen asennoitunut niin, että sen hetki on sitten. Toivomme, että miehen kanssa pystymme tarjoamaan näille lapsille sellaisen kodin, että kun he joskus lähtevät, joko biologisten vanhempiensa luokse tai omaan asuntoon, me jäämme heidän elämänsä. Aina voi soittaa tai tulla kotiin.

Nyt sisarukset ovat asuneet Saastamoisille pari vuotta. Elämä on tasaottunut, mutta ylä- ja alamäkiä on aina.

- Lapset tapaavat vanhempiaan säännöllisesti. Välillä on vaikeaa, kun sosiaalityöntekijät vaihtuvat eivätkä aina ole täysin kartalla asioista.

Oman ammatillisen taustansa ja ay-liiketoiminnan vuoksi Nina osaa vaatia omia oikeuksiaan, myös sijaisvanhempiana. Kun perheessä huomattiin, että oma poika tarvitsi enemmän aikaa vanhempiensa kanssa, perhe pyysi lisää hoitoaikaa sisarukset sijoittaneelta yritykseltä.

- Ajan myös perhehoitajien etua. Tällä hetkellä meiltä puuttuu perheille kohdennettu tuki. Työsuojeluvaltuutettuna ajattelen, että tuen pitäisi olla tasapuolista kaikkia perhehoitajia kohtaan, ei vain niitä, jotka ovat tottuneet neuvottelemaan itselleen apua.

Ammattiyhdistystoiminnassa mukana oleminen on jäänyt viime aikoina vähemmälle. Tammikuun laivaseminaarissakin Ninalta tultiin kyselemään, missä hän oikein on ollut.

- Ei vaan ehdi! Vaikka joku kokous olisikin vain kerran kolmessa kuukaudessa, niin se on juuri sinä lauantaina, jolloin on jo meno. Sitten varmaan taas aktivoitun, kun palaan takaisin työelämään.

KTL:n jääminen taka-alalle kuitenkin harmittaa. Liitosta on löytynyt vuosien aikana paljon hyvää. Nina on ehtinyt toimia KTL:n hallituksessa, työvaliokunnassa ja koulutussihteerinä. Liitossa hän toi KTL:ssä vähemmistön, sosiaalipuolen asioita esille.

- KTL:stä on löytynyt ympärille ihania ihmisiä. Rintamäen Timo on mulle kuin ay-isä! Kerran hän toi mut kotiin Helsingistä kokouksesta ja sanoi, että no nyt mennään tapaamaan sitä oi-

Sijaisvanhemmuus

- Sijaisvanhemmalla voi olla lapsia tai hän voi olla lapseton.
- Perhehoitolain mukaan jokaisen sijaisvanhemmaksi ryhtyvän on käytävä ennakovalmennus. Suomessa käytössä oleva PRIDE-valmennus antaa turvallisen perustan ryhtyä sijaisvanhemmaksi.
- Sijaisvanhemmiksi ryhtyville ei ole määritelty ehdottomia ikärajoja. Nyrkkisääntönä on usein pidetty, että vanhempi sopisi ikänsä puolesta lapsen

biologiseksi vanhemmaksi.

- Sijaisvanhemmalle maksetaan kuukausittain hoitopalkkio ja kulukorvaus. Palkkion tulee määräytyä lapsen tai nuoren hoidettavuuden perusteella.
- Vuonna 2015 oli kodin ulkopuolella sijoitettuna 17 664 lasta ja nuorta. Huostaan otettuja tai kiireellisesti sijoitettuja heistä oli 10 501.

Lähde: Perhehoitoliitto

keaa isänsä! Niitähän ei meinannut saada eroon toisistaan, kun tulivat niin hyvin juttuun, Nina nauraa.

- Brita Sahros on taas minulle kuin äiti. Liiton kautta on löytänyt ystäviä, joihin ei ehkä muuten olisi törmännyt.

Ninan mielestä nuorille pitäisi korostaa enemmän sitä, mitä kaikkea ammattiyhdistystoiminta voi olla. Ehkä näin saataisi lisää jäseniäkin.

- Se ei ole pelkästään sitä, että taistellaan jotain vastaan, vaan myös sitä, mitä voidaan tehdä yhdessä.

Tällä hetkellä elämä näyttää hymyilevän. Töihin paluu on vasta ensi vuonna ja nyt perheessä eletään samanlaista arkea kuin muuallakin. Joskus huudetaan ja riidellään, sitten sovitaan.

- Meillä on ihan tavallista. Lapset käyvät harrastamassa ja ovat saaneet sieltä uusia kavereita.

Ensimmäisinä viikkoina lasten kanssa Nina huomasi analysoivansa toimintaansa liikaa.

- Olin liian terapeutin, kunnes tajusin, etten mä pystynyt siihen. Mun piti olla äiti, ei psykologi. Ymmärsin sen ja pystyin

antamaan tilaa myös epäonnistumiselle.

- Pitää olla inhimillinen ja empaattinen, mutta silti määrätietoinen.

Siis aivan kuin omille lapsille.

- Olemme onnistuneet näiden kohdalla, jos heistä kasvaa tervejärkisiä ja hyvätapaisia kansalaisia.

Teksti ja kuvat Tilda Hopia

Oulun Seudun Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset ry

JÄSENTIEDOTE

Nyt loistava tilaisuus lähteä kesäiselle teatteri- ja lavatanssimatkalle. Perjantaina 27.7.2018 linja-auto lähtee klo 15:00 Oulun linja-autoasemalta Paltamoon, missä katsomme "Maallemuuttajia". Teatteriesityksen jälkeen siirrymme Jormuan lavalle tanssimaan. Esiintyjinä Yölintu ja Hannu Hautaniemi-yhtye. Yövyämme Kartanohotellissa ja aamupalan jälkeen palaamme Ouluun. Omavastuuosuus koko retkestä 25e/jäsen, avec 90e.

Ilmoittautuminen 22.6.2018 mennessä Eija Eskolalle eija.eskola1ee@gmail.com, myös omavastuuosuus maksettuna yhdistyksen tilille F14 574136 20124237 22.6. mennessä.

Virkisty, viihdy, rentoudu ja huilaa yhdistyksemme järjestämässä tapahtumassa Break Sokos Hotel Edenissä Oulussa lauantaina 1.9.2018 alkaen klo 11:00. Maksu jäseneltä 5e, avec 22,80e, eläkeläinen/lapsi/työtön 16,80e. Maksu sisältää kylpylälipun, keittolounaan ja kahvin. Mahdollisuus varata hoitoja itse ennakkoon puh.010 7838052 (maksaa voi paikan päällä). Esim. klassinen osahieronta 25 min./32e.

Ilmoittautuminen Edeniin 15.7.2018 mennessä Irmeli Kärenlammelle puh. 0400 161939 tai irmeli.karenlampi@gmail.com, osallistumismaksu tilille F14 574136 20124237.

Tervetuloa osallistumaan joukolla paikallisyhdistyksemme toimintaan.

Ystävällisin terveisin hallitus

Varsinais-Suomen Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry

JÄSENTIEDOTE

Kutsumme yhdistyksemme jäsenet vuosikokoukseen, ilmoittaudu viimeistään 30.9.2018

Aika: Lauantai 3.11.2018 klo 7:15 alkaen (Lähtöselvitys päättyy 7:45)

Paikka: Turku-Ahvenanmaa-Turku, Tallink Silja Line Galaxy

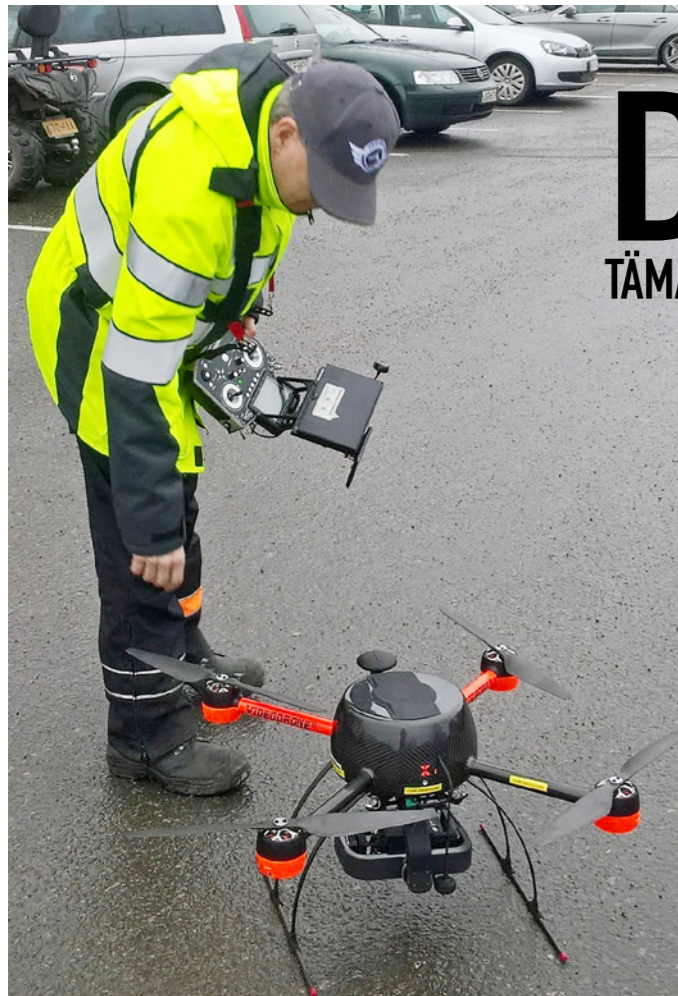
Ohjelma:

7:15 Kokoontuminen Tallink Silja terminaalissa
7:45 Laivaan nousu Galaxy
8:00 Aamupala
9:30 Vuosikokous
13:35 Laivan vaihto Maarianhamina Baltic Princess
14:00 Buffet lounas
19:15 Saapuminen Turkuun

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Ilmoittautumiset su 30.9.2018 mennessä. vsktl.ry@gmail.com tai pj Jari Lehdonkivi 050 438 1742. Ilmoita nimi ja syntymäaika.

V-S KTL ry Hallitus

DRONE

TÄMÄN PÄIVÄN MITTAUSTYÖLAITE

kuinka dronelentäminen sallitaan lentoasetuksessa. Puolessa vuodessa se kuitenkin maksoi itsensä takaisin ja nyt jokainen lento tuottaa voittoa, kertoo Touho Häkkinen.

- Todella hyvä työkalu moneen hommaan.

Dronen päätyö on mittaustoiminnassa. Sen avulla työ ei ole enää niin riskialtista; ilmasta käsin mittaus on turvallisempaa. Drone kohoo jopa 150 metrin korkeuteen ja se voi kartoittaa muutamien neliökilometrien alueita varsin helposti. Dronen ottamia kuvia käyttävät myös arkkitehtitoimistot ja maarakennusfirmat.

- Dronelle tehdään lentosuunnitelma ja kuvaussuunnitelma. Käytännössä päästään golfpallon kokoiselle sijaintitarkkuudelle. Kun drone saa tehtävän suoritettua, se palaa lähtöpaikkaan. Lentotoiminnan aikana seurataan mm. virrankulutusta ja kapasiteettia, laite antaa hälytyksen ajoissa jos akun varaustaso laskee liiaksi. Näin jää aikaa turvalliseen laskeutumiseen.

Dronen avulla voidaan esimerkiksi seurata maa-aineiston käyttöä. On helpompaa laskea dronen ottamista kuvista massan määrä, kun lähettää henkilöt paikalle mittaamaan ja laskemaan kuutioita.

Drone on osoittanut, että alun perin harrastajien leluksi luodusta tuotteesta voi saada työn tehokkuutta kasvattavan työkalun.

- Tällä saa viimeisintä tietoa esimerkiksi teiden rakentamiseen. Muutkin kaupungit ovat alkaneet ottaa dronea käyttöön, Jyväskylässä on käynyt useista eri kaupungeista vieraita tutustumassa droneen ja kartoitustoimintaan sillä.

Jyväskylän kaupungilla on erikoinen mittauslaite; lentävä kamera kuljettava drone. Muu-ramessa toimivan VideoDrone Finlandin valmistamaa VideoDrone X4S:ää käytetään esimerkiksi kartoittamiseen, 3D-mallintamiseen, markkinointiin ja dokumentointiin. Still-kuvien lisäksi dronella onnistuu myös videon ottaminen.

- Jyväskylä on edelläkävijä dronen käytössä. Aluksi hankinta viivästyi puolisen vuotta odottaessamme Trafín päätöstä siitä,

Tilda Hopia & Ari Heinonen

Imatran edunvalvontaseminaari

Kokoontuimme edunvalvontaan painottuvaan seminaariin kauniissa ympäristössä Imatralla. Olikin kulunut pidempi aika kun KTL on viimeksi Itä-Suomessa kokoontunut. Junalla matka meni leppoisasti, Turusta noin 4,5 tuntia ja Tampereelta vähän nopeammin. Terävä päätelmämme on, että lännestä itään ja idästä länteen on melkein yhtä pitkä matka.

Saimme kuulla Sampo Kilpeläisen selventämänä TES sopimusten tuloksista, pelkät luvut eivät suoraan avaa neuvotte-luiden vaiheita, hyvä tutustua myös selvennysohjeisiin, mitä sovitut tekstit tarkoittaa ja milloin edellytykset täyttyvät. Hassua on, että välillä on epäselvyyttä mitä on sovittu. Hyvää oppia saimme myös aitojen esimerkkien valossa erilaisten työelämän kiistojen ratkaisuista.

Brita Sahros esitteli webropol-kyselyn tuloksia. Aiheena oli tämä lehti jota juuri luet. Lyhyenä yhteenvetona puolet kyselyyn vastanneista haluaa lehden kotiin ja toinen puoli nettilehden. Myös artikkeleista oltiin montaa mieltä mitä lehteen ha-

lutaan. Hyvä on muistaa että artikkelit on pääsääntöisesti meidän jäseniemme tekemiä. Ammattitaito on muu kuin toimittaja.

Tämä oli lyhyt raapaisu viikonlopusta. Lehden artikkelien toimintus ajan ollessa ummessa.

Lisätietoja löytyy www.ktk-ry.fi, www.kt.fi ja www.avainta.fi sivustoilta. Oman liittomme sivut www.ktlry.fi. Sieltä löydät myös paikallisyhdistyksesi omat sivut.

Jari Lehdonkivi
1. varapuheenjohtaja
KTL ry

Edunvalvontaa

Uudet sopimukset ovat voimassa

Pikainen katsaus mitä TES sopimukset toivat meille, alle on koottu prosentit päivämäärineen KVTES, TS ja AVAIN-TA sopimuksista. Myös KVTES tekstimuutoksia on tullut, kuten sairastuneen lapsen hoidon järjestämiseksi saatava palkallisen vapaan ikäraja on noussut 12 vuoteen. Isyysvapaan pidennys, kuten luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettuja koskeviin pykäliin tuli muutoksia.

KVTES korotukset lyhyesti

- Yleiskorotus 1.5.2018 1,25% (tehtäväkohtainen ja henkilökohtainen). Jos tehtäväkohtainen palkka on alle 2080€ korotetaan sitä 26€:lla.
- Yleiskorotus 1.4.2019 1 %
- Paikallinen järjestelyerä 1.1.2019 1,2 %
- Paikallinen tuloksellisuus kertaerä 9,2% varsinaisesta palkasta tammikuussa 2019

TS korotukset lyhyesti

- Yleiskorotus 1.5.2018 1,25% (tehtäväkohtainen ja henkilökohtainen). Jos tehtäväkohtainen palkka on alle 2080€ korotetaan sitä 26€:lla.
- Yleiskorotus 1.4.2019 1%
- Keskitetty järjestelyerä 0,3 % 1.1.2019 lukien
- Paikallinen järjestelyerä 0,9 % 1.1.2019 lukien
- Paikallinen tuloksellisuus kertaerä 9,2% varsinaisesta palkasta tammikuussa 2019

Työnantajan on käytettävä henkilökohtaisiin lisiin 1.3.2019 mennessä vähintään 0,3 % laskettuna kunnan/kuntayhtymän palveluksessa olevan TS:n piiriin kuuluvan henkilöstön tehtäväkohtaisten palkkojen yhteismäärästä. Tarkistus suoritetaan vuosittain.

37,5 tunnin työaika 7.5.2018

Muutos 38,25 tuntiin. Korotus 1.5.2018 2,4% tehtäväkohtaiseen palkkaan 1,25%+2,4%=3,65%

AVAINTA korotukset lyhyesti

- Yleiskorotus 1.5.2018 25€, vähintään 1,25%
- Yleiskorotus 1.4.2019 1,2%
- Paikallinen Järjestelyerä 1.1.2019 1%

Lähteenä on käytetty Kunta ja Avainta työnantajien internetsivuja.

Jari Lehdonkivi
1. varapuheenjohtaja
KTL ry

Kuulumisia ja ajankohtaiset asiat myös netissä:

ktlry.fi

Kohti ennakoivaa turvallisuutta:

0 tapaturmaa

Työturvallisuuskortti

Työturvallisuuskortti on kehitetty yhteisten työpaikkojen työturvallisuuden parantamiseksi.

Työturvallisuuskorttikäytännön tavoitena on

- parantaa käytännön yhteistoimintaa yhteisillä työpaikoilla tilaaja- ja toimittajaryitysten välillä
- tukea työnopastusta yhteisillä työpaikoilla
- antaa perustietoa työsuojelusta
- vähentää eri tilaajien antamaa päällekkäistä koulutusta
- herättää työpaikoilla kiinnostusta ja motivaatiota oman henkilöstön työturvallisuusosaamiseen
- pyrkiä vähentämään työtapaturmia, vaaratilanteita ja haitallista kuormittumista

Työturvallisuuskortin saanti edellyttää työturvallisuuskorttikurssin hyväksyttyä suorittamista. Kortti on voimassa viimi vuotta. Työturvallisuuskortin käyttöönotto on vapaaehtoista, mutta useat tilaajaryitykset edellyttävät alihankkijoidensa työntekijöiltä työturvallisuuskortin.

Vastuut ja tehtävät työpaikalla

Ylin johto

- työturvallisuuden yleisjohto ja -valvonta
- turvallisuuden kehittämiseen liittyvien toimintatapojen määrittäminen
- turvallisuuden kehittämiseen tarpeellisten aineellisten edellytysten varmistaminen
- alempien esimiesten valinta ja näiden pätevyyden ja tehtävänjaon varmistaminen

Työnjohto

- työn ja tehtävien suunnittelu
- koneiden ja laitteiden kunnon valvonta
- turvallisten työmenetelmien ja henkilökohtaisten suojaisien käytön valvonta
- työnopastus

Keskijohto

- työturvallisuusohjeiden laatiminen ja valvonta
- koneiden ja laitteiden hankinta ja valvonta
- työyhteisön ilmapiirin varmistaminen ja henkisen työsuojelun edellytysten valvonta
- tarpeellisten esitysten tekeminen ylimmälle johdolle

Työntekijä

- ohjeiden ja määräysten noudattaminen
- omasta ja muiden työturvallisuudesta huolehtiminen
- vaaroista ilmoittaminen tai vaaratekijöiden poistaminen mahdollisuuksien mukaan (turvallisesti)
- turvalaitteiden ja suojalaitteiden käyttö ja asianmukainen hoito

Riskien arviointi

Tapahtuman todennäköisyys	Seurausten vakavuus		
	Vähäiset	Haitalliset	Vakavat
Epätodennäköinen	1. Merkityksetön riski	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski
Mahdollinen	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski
Todennäköinen	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski	5. Sietämätön riski

Vaarojen tunnistaminen

Fysikaaliset

- Melu
- Tärinä
- Lämpöolot
- Säteilylähteet
- Valaistus

Kemialliset

- Mineraalipölyt
- Metallit ja niiden yhdisteet
- Orgaaniset pölyt
- Kaasut
- Orgaaniset yhdisteet
- Raskasmetallit ja liuotinaineet

Terveydelliset

- Fyysinen jaksaminen
- Ergonomia, kuormitus
- Henkinen jaksaminen
- Työtyytyväisyys

Mekaaniset

- Liikkuvat koneen osat
- Putoavat esineet
- Kompastuminen
- Putoaminen

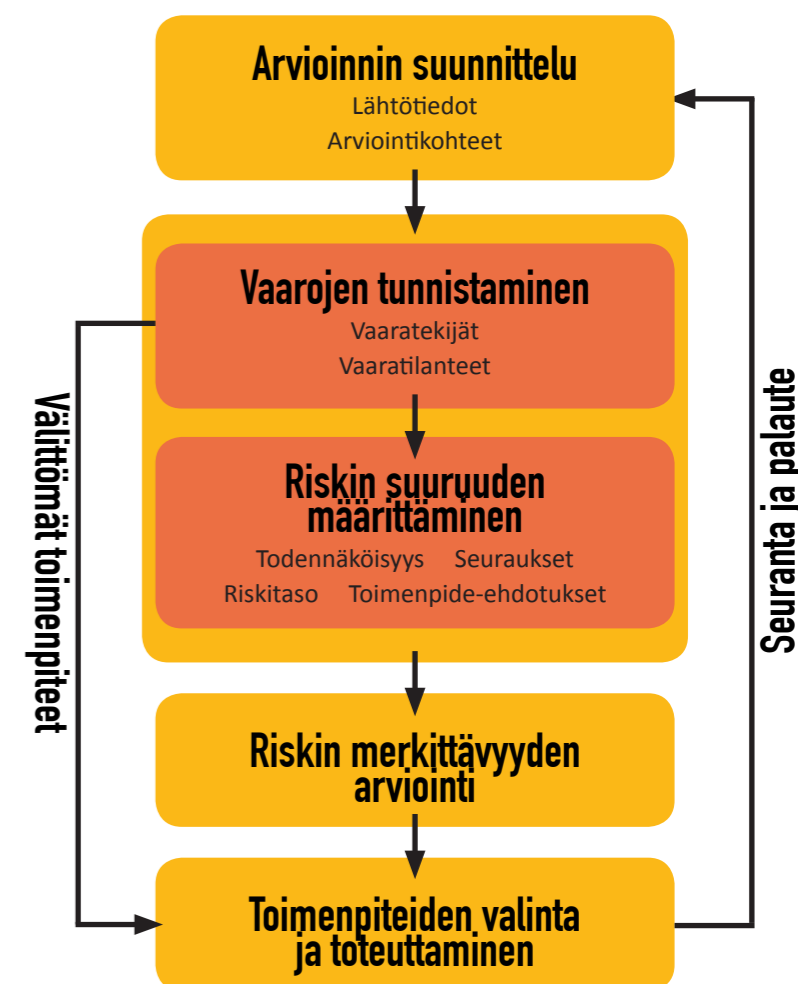
Biologiset

- Homesienten itiöt
- Bakteerit

Organisatoriset

- Ristiriidat, kiusaaminen
- Tiedonkulun puutteet
- Osaaminen
- Riskinotto

Riskienhallinta

Kertausta vuoden 2017 eläkeuudistuksesta

Keitä työeläkeuudistus koskee?

Työeläkeuudistus koskee kaikkia vuonna 1955 ja sen jälkeen syntyneitä. Sillä ei ole vaikutusta jo eläkkeellä oleviin. Työeläkeuudistus tulee voimaan vuodesta 2017 alkaen.

Työeläkkeen perusidea ei muutu

Edelleenkin työeläkettä karttuu tehdystä työstä. Jokainen ansaitsemasi euro kasvattaa tulevan eläkkeesi määrää. Työnantajasi perii automaattisesti palkastasi työeläkemaksun ja huolehtii työnantajan maksuosuudesta. Jos olet yrittäjä, sinun on huolehdittava maksuistasi itse. Kun työurasi loppuu, työeläkeyhtiösi tai -laitoksesi maksaa sinulle eläkettä. Jos työurasi on lyhyt tai ansiosi jääneet pieniksi, voit saada Kelan maksamaa kansaneläkettä tai takuueläkettä.

Työeläke-etuudet

län karttuessa: Vanhuuseläke, osittainen vanhuuseläke 1.2.2017

Työkyvyn heikentyessä: Ammatillinen kuntoutus/kuntoutusraha, osatyökyvyttömyyseläke/osakuntoutustuki, työkyvyttömyyseläke/kuntoutustuki, työuraeläke 1.2.2018 alkaen

Työttömyyden uhatessa: Työttömän vanhuuseläke (1957 ja sitä ennen syntyneet)

Perhehuoltajan kuoltua: Perhe-eläke, taloudellinen tuki (ryhmähenkivakuutus)

Henkilökohtainen eläkeikä kunta-alalla

- Vuosina 1940-1959 syntyneellä työntekijällä on henkilökohtainen eläkeikä, jos palvelussuhde on alkanut ennen 1.1.1993 ja jatkuu eläkeikään saakka.
- Lasketaan painotettuna päivän tarkkuudella 63-65 vuoden välille
  - Vanhuuseläkeikä on sitä lähempänä 63 vuotta mitä enemmän työvuosia henkilöllä on ollut ennen vuotta 1995
- Jos henkilö on valinnut ammatillisen eläkeikäjärjestelmän ja kuuluu kunnan eläkejärjestelmään, vanhuuseläke lasketaan painotettuna ammatillisen eläkeiän ja 65 vuoden välillä

Henkilökohtaisen eläkeiän merkitys

- Vanhuuseläkkeelle jääminen ennen henkilökohtaisen eläkeiän täyttymistä aiheuttaa sen, että:
  - oikeus lisäeläkeosuuteen menetetään (ennen vuotta 1995 karttui eläkettä 2,5 prosenttia vuodessa, tästä lisäeläkeosuus on 0,2 prosenttia
  - karttuma ennen vuonna 1995 pienentyy 2 prosentista 1,8 prosenttiin vuodessa

Esimerkki lisäeläkkeen kertymisestä

- Lisäeläketurvaa on voinut kerryttää 0,2 prosenttia vuodessa aina 31.12.1994 saakka
- Työntekijän oma työhistoria vaikuttaa sen suuruuteen
- Esimerkki: Työhistoriaa 20 vuotta ennen 1995 // Lisäturva on 20x0,2x2000e kuukausipalkka // Lisäturva=80e/kk
- Peruseläke 2 prosenttia: 1,8 prosenttia vuodessa, jos jää eläkkeelle ennen 65 vuoden ikää // Ei koske 1960 ja sen jälkeen syntyneitä

Palvelussuhteen yhdenjaksoisuus

- Yhdenjaksoisuus tutkitaan valtion/kunnallisen/kirkon eläkeikän mukaisen palkkojen perusteella myös 1.1.2017 jälkeen
- Työnantajalta saatuja ansioita minimimäärä 8 334e (2017) jokaisena vuonna ennen eläketapahtumavuotta TAI jos ansiovaatimus ei täyty, palvelussuhteen pitää jatkua yhdenjaksoisesti henkilökohtaiseen eläkeikään saakka

Vanhuuseläkkeen lykkäyskorotus

- Kun vanhuuseläke alkaa myöhemmin kuin ikäluokan alimmassa vanhuuseläkeiässä, kertynyttä työeläkettä korotetaan 0,4 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläkkeen alkamista lykätään
  - myös, vaikka ammatillinen/henkilökohtainen eläkeikä korkeampi
  - ei työttömyysetuuksien ajalta
- Esimerkki
  - Vuonna 1955 syntyneen ikäluokan alin eläkeikä 63 v 3 kk
  - Kertynyt eläke 1 500e/kk
  - Eläke haetaan maksuun 65 vuoden iässä
  - Lykkäyskorotusta eläkkeeseen 21 x 0,4 x 8,4 prosenttia
  - Eläke lykkäyskorotettuna 65 vuoden iässä 1 626e/kk

Tavoite-eläkeikä

- Ikä, jossa ikäluokan alimmasta vanhuuseläkeikästä laskettu lykkäyskorotus on vähintään yhtä suuri kuin elinikäkertoimen aiheuttama vähennys
- Eläkelaitos antaa arvion tavoite-eläkeiästä noin viisi vuotta ennen ikäluokan alinta vanhuuseläkeikää
- Vuonna 2017 Keva lähettää arvion vuosina 1954-1958 syntyneille
- Tavoite-eläkeikästä ei lähetetä arviota, jos ammatillinen eläkeikä/eroamisikä/sotilas

Osittainen vanhuuseläke

- Joustava mahdollisuus yhdistää työnteko ja osittainen eläke
- Alaikäraja aluksi 61 vuotta, vuodesta 2025 lähtien 62 vuotta
- Ei antio- eikä työaika rajoituksia
- Työnantajan on ensisijaisesti järjestettävä työt niin, että osittaiselle vanhuuseläkkeelle siirtyvä voi halutessaan tehdä osa-aikatyötä
- Myönnettäessä ei voi saada muita työeläkkeitä, mutta ulkomaan eläke tai kertasuoritus eivät estä
- Maksuun 25 tai 50 prosenttia kertyneestä eläkkeestä
- Varhennusvähennys on 0,4 prosenttia varhennuskuukautta kohti
- Jos osittainen vanhuuseläke alkaa ennen henkilökohtaista eläkeikää, julkisen alan vanhoihin parempiin kertymiin tehdään vähennys ajalta ennen vuotta 1995
- Osittainen vanhuuseläke ei vaikuta työttömyysetuuksiin
- Osittainen vanhuuseläke ei lakkaa (vakuutetulla kuitenkin halutessaan 3 kk aikaa perua päätös)

Osittainen vanhuuseläke osittaisen vanhuuseläkkeen jälkeen

- Vanhuuseläkettä on haettava
- Jos henkilö on työskennellyt osittaisen vanhuuseläkkeen aikana, hänen pitää irtisanoutua työstään vanhuuseläkkeelle jäädessään
- Lopullinen vanhuuseläke sisältää seuraavat osat: maksussa oleva osittainen vanhuuseläke, osittaisen vanhuuseläkkeen alkamisvuotta edeltävän vuoden loppuun karttunut eläke, jota ei ole vielä myönnetty, osittaisen vanhuuseläkkeen alkamisvuonna ja sen jälkeen karttunut eläke.

Lähde: Keva
Koonnut: Reijo Saari

Puistojen ja yleisten alueiden hoitajan arkea:

Kukka-astia häirinyt iltakulkijaa.

Paperinkeräys ihan mukava juttu.

Kuutamourakoitsijat olleet liikkeellä kaupungin keskustassa.

Graffiti ennen ja jälkeen pesun.

Kuvat ja tekstit: Reijo Saari

Tilaaaja / tuottaja -palsta

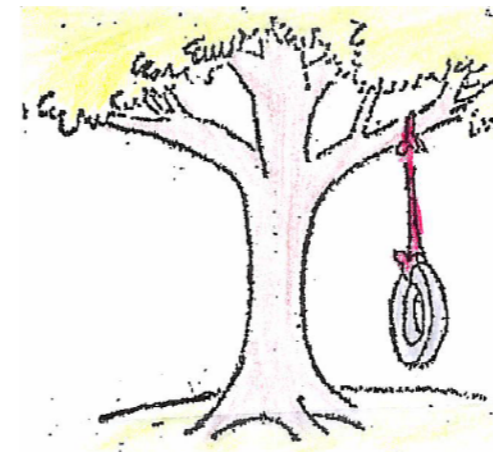
Tilattiin:
Viihtyisä 4-hengen nuotiopaikka
vehmaassa puistossa.

Saatiin:

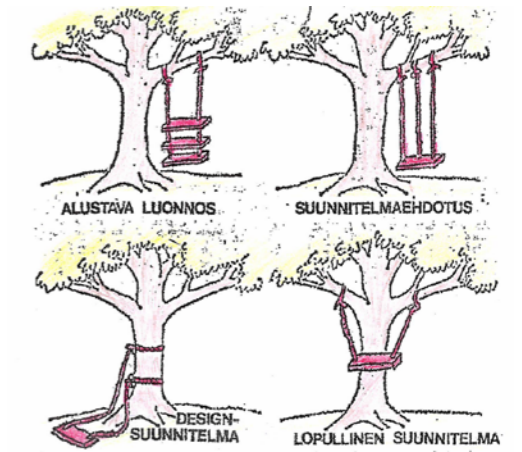

Tilaaaja/tuottaja -problematiikkaa

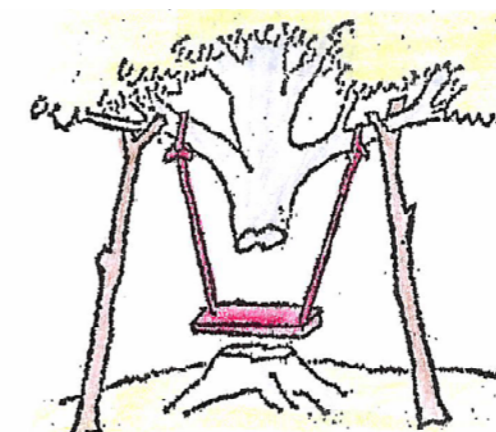
Alunperin haluttiin:

Proessin kulku

Tilaus toteutettuna:

Kuvat ja tekstit: Reijo Saari

Posti Green

